Vergaderjaar 2026-2027

36 984 **Intrekking van de Rijkswet van 10 februari 2017, houdende wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in verband met het intrekken van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid (Stb. 2017, 52) en tot wijziging van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017**

Nr. 17 **AMENDEMENT VAN DE LEDEN MARKUSZOWER EN LAMMERS TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 14[1]**
Ontvangen 17 november 2026

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In het opschrift wordt na “tot wijziging van” ingevoegd “de Rijkswet op het Nederlanderschap en”.

II

In de beweegreden wordt na “behouden blijft” ingevoegd “en dat het tevens gewenst is de Rijkswet op het Nederlanderschap te wijzigen”.

III

Na artikel I wordt een artikel ingevoegd, luidende:

ARTIKEL IA

In de Rijkswet op het Nederlanderschap wordt na artikel 23 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 23a

1. Onze Minister kan bij algemene maatregel van rijksbestuur afwijken van de hoofdstukken 3 en 4 indien het aantal verklaringen, bedoeld in artikel 6 of het aantal verzoeken, bedoeld in artikel 7, dit naar zijn oordeel rechtvaardigt, gelet op bescherming van de nationale veiligheid of de openbare orde en een goede uitvoering van deze wet.
2. Bij die algemene maatregel van rijksbestuur kan in ieder geval worden bepaald dat beoordelingen als bedoeld in artikel 6, derde lid, of beslissingen als bedoeld in artikel 9, vierde lid, worden aangehouden gedurende een bij die algemene maatregel van rijksbestuur te bepalen termijn.
3. Dit artikel is niet van toepassing op de verkrijging of verlening van het Nederlanderschap van rechtswege of ter voorkoming van staatloosheid.
4. De voordracht voor een krachtens het eerste lid vast te stellen algemene maatregel van rijksbestuur

[1] Vervanging in verband met een wijziging in de toelichting.

wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

5. In afwijking van het vierde lid kan de voordracht eerder worden gedaan indien naar het oordeel van Onze Minister sprake is van een dringende omstandigheid. Onze Minister zendt de algemene maatregel van rijksbestuur binnen twee dagen na de voordracht aan beide Kamers der Staten-Generaal, voorzien van een gemotiveerde mededeling waarin de dringende omstandigheid uiteen wordt gezet. De algemene maatregel van rijksbestuur vervalt van rechtswege indien een van beide Kamers binnen twee weken na de toezending besluit niet in te stemmen.

6. Een algemene maatregel van rijksbestuur als bedoeld in het eerste lid vervalt van rechtswege na ten hoogste twaalf maanden. Zij kan eenmaal met ten hoogste twaalf maanden worden verlengd. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing.

IV

Aan artikel III wordt toegevoegd “, met uitzondering van artikel IA, dat in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Toelichting

Nederland deelt het Nederlanderschap op massale schaal uit. In 2025 werden 55.990 mensen Nederlander, twee keer zoveel als in 2018.[2] Dit is de rekening van de massale asielinstroom: Syriërs vormen de grootste groep.[3] De komende jaren komt een grote groep statushouders in aanmerking voor het Nederlanderschap. Het Nederlanderschap is een formaliteit geworden, terwijl het onze trotse Nederlandse paspoort is. In 2025 stonden tegenover 49.640 inwilligingen slechts 830 afwijzingen.[4]

De wet kent geen rem. Ook wanneer de toestroom de toets op identiteit, fraude, openbare orde en nationale veiligheid overspoelt, moet binnen bepaalde vastgestelde termijnen worden beslist. Het Nederlanderschap wordt dan verleend zonder dat vaststaat of hij is wie hij zegt te zijn, of hij zijn verblijf eerlijk heeft verkregen en of hij een gevaar vormt voor de openbare orde of de nationale veiligheid. Wie het eenmaal heeft, houdt het. Het Nederlanderschap is het sluitstuk van een volledige en zorgvuldige toets, een erkenning van onze waarden en normen en het onder de knie hebben van de Nederlandse taal. Het is geen beloning voor de tijd die iemand in Nederland heeft doorgebracht. Nederland bepaalt zelf wie Nederlander wordt, en wanneer!

Dit amendement zet de rem erin. Bij algemene maatregel van rijksbestuur kunnen de verlening van het Nederlanderschap en de bevestiging van optieverklaringen deels of volledig worden stilgelegd. Rechtvaardigt het aantal verzoeken een stop, gelet op de nationale veiligheid of de openbare orde en een goede uitvoering van de wet, dan gaat de stop erin. De stop duurt ten hoogste twaalf maanden en kan eenmaal met twaalf maanden worden verlengd. Het ontwerp gaat vier weken vooraf naar beide Kamers. Bij een dringende omstandigheid wordt de maatregel zonder voorhang voorgedragen; zij vervalt dan als een van beide Kamers binnen twee weken besluit niet in te stemmen.

Verkrijging van rechtswege, zoals bij geboorte uit een Nederlandse ouder, valt buiten de uitzonderingstoestand.

Markuszower
Lammers

---

[2] Verslag houdende een lijst van vragen en antwoorden over de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor 2027, Kamerstukken II 2026/27, 37 020 VI, nr. [..] (2026D56929, met bijlagen 2026D56931), antwoord op vraag 272 en bijlage (bron: CBS).

[3] Kamerstukken II 2026/27, 37 020 VI, nr. [..], antwoorden op de vragen 280 en 282 en bijlagen (bron: CBS en IND).

[4] Kamerstukken II 2026/27, 37 020 VI, nr. [..], antwoord op vraag 299 en bijlage (bron: IND, peildatum 1 oktober 2026).